

Epika 1

Jak się okazało nad ranem, woda deszczowa, spływając po stromej ścianie, zbierała się w zagłębieniu przed progiem i nie znajdując ujścia, spłynęła pochyłym korytarzykiem w głąb groty. Ażeby temu na przyszłość zapobiec, Robinson postanowił zniwelować pochyłość, a nad wejściem zbudować coś w rodzaju okapu.

Nie zwlekając, wziął się do roboty. Wyszukał nad brzegiem morza płaską, szeroką muszlę. Usunął wodę z groty, a następnie, posługując się muszlą jak łopatą, oczyścił przejście z drobnych kamieni i gruzu, wyrównał je, a zbędną ziemią i żwirem zasypał wgłębienie pod progiem. Pozostała jednak najtrudniejsza część zadania: dach nad wejściem!

*Robinson Kruzo*e, według Daniela Defoe napisał Stanisław Stampf'l, Warszawa 1981, s. 105

1. We fragmencie tekstu historię rozbitka opowiada (0-1 pkt)

☐ A. autor książki. ☐ B. narrator. ☐ C. Robinson. ☐ D. czytelnik.

2. Najtrafniejszym tytułem podanego fragmentu powieści o Robinsonie Kruzo
- e jest (0-1 pkt)

☐ A. *Życie pustelnika.* ☐ C. *Bezludna wyspa.*
☐ B. *Muszla w rękach rozbitka.* ☐ D. *Inżynier Robinson.*

3. Robinson jest przedstawiony jako człowiek (0-1 pkt)

☐ A. zmagający się z przeciwnościami. ☐ C. pierwotny.
☐ B. ulegający prawom natury. ☐ D. bierny.

4. Zaznacz szereg, który zawiera wyłącznie cechy charakteryzujące Robinsona. (0-1 pkt)

☐ A. zaradny, pracowity, pomysłowy ☐ C. zaradny, pracowity, prymitywny
☐ B. bierny, leniwy, naiwny ☐ D. pierwotny, pracowity, słaby

5. Spośród wymienionych elementów podkreśl wszystkie te, które dotyczą tekstu o Robinsonie. (0-2 pkt)

budowa stroficzna	obecność osoby mówiącej, wyrażającej swoje uczucia
monolog jako forma wypowiedzi	opowiadanie jako forma wypowiedzi
	obecność narratora

6. Zaznacz szereg, w którym występują tylko wyrazy niepodzielne słowotwórczo. (0-1 pkt)

☐ A. ziemianka, grot, kamienie ☐ C. dach, gwóźdź, żwir
☐ B. grot, kamienie, żwirowisko ☐ D. daszek, żwir, grot

7. Zaznacz szereg, w którym znajdują się wyrazy należące do tej samej rodziny wyrazów. (0-1 pkt)

☐ A. droga, dróżka, droższy ☐ C. woda, wodny, zawodnik
☐ B. droga, drożyna, ścieżyna ☐ D. woda, wodny, podwodny

Nie rozumiem mamy. Ona chce, żebym codziennie ścieliła swój tapczan, sprzątała pokój i na dodatek uczyła się gotować. „Ciebie interesuje tylko sport: rower, rolki i piłka. I te dziwne fryzury. Kiedy zaczniesz się zachowywać, jak przystało na nastoletnią dziewczynę? W kogo ty się wrodziłaś?” A ja wiem w kogo!

Prababcia Stefania była podobno kobietą oryginalną i nieprzewidywalną. Opowiadają w rodzinie, że kilkuletnia Stefa oznajmiła, iż nigdy nie wyjdzie za mąż, nie będzie miała dzieci, tylko statkiem popłynie do Ameryki, by na prerii ujeżdżać dzikie konie. Na szczęście nie dotrzymała słowa.

Nie pamiętam prababki, ale często oglądam album z jej zdjęciami – grubą księgę, do której przez lata wklejano fotografie, podpisując każdą z nich. Gdyby nie te podpisy i rodzinne opowieści, z albumu patrzyłoby na mnie całkiem obce twarze. A tak wiem, że dziewczyna w gimnazjalnym mundurku stojąca obok białego niedźwiedzia to prababcia na szkolnej wycieczce w Zakopanem, wiosną 1931 roku. Wyprostowana, uśmiechnięta, śmiało patrzy w obiektyw aparatu. Włosy ma splecione w króciutkie warkoczki. (Podobno prababcia kilka miesięcy wcześniej bez zgody rodziców poszła do fryzjera i ścięła warkoczki, które wtedy wszystkie uczennice nosiły obowiązkowo. I podobno przez następne miesiące musiała w szkole chodzić w chustce na głowie. Ja bym tego nie zniosła!) Jej uczniowski strój zupełnie nie pasowałby do mojej szkoły. Ciemna bluza z marynarskim kołnierzem, plisowana spódnica i wełniane rajtuzy to ubiór przedwojennej gimnazjalistki. Rajtuzy chyba były na prababcię za duże, bo na zdjęciu widać, że nad bucikami zapinanymi na guziki zebrały się nieeleganckie wałki.

Lubię jeszcze jedno zdjęcie mojej prababci. Siedzi w kajaku, w rękach trzyma wiosło, a na głowie ma wianek z polnych kwiatów. Za nią widać lustro wody i mazurskie szuwary. To ostatnia w naszych zbiorach letnia fotografia prababci. Prababci, która – jak głosi rodzinna legenda nie lubiła sprzątać, prac, gotować, a kochała ludzi, sport i chodzenie własnymi ścieżkami.

Wiem, po kim odziedziczyłam swoje cechy! Tylko dlaczego ja mam na imię Joasia, a nie Eugenia?

Teresa Renk, *Ja i prababcia z fotografii*

8. Przeczytany tekst *Ja i prababcia z fotografii* to (0–1 pkt)

☐ A. opowiadanie. ☐ B. przemowa. ☐ C. rozmowa. ☐ D. legenda.

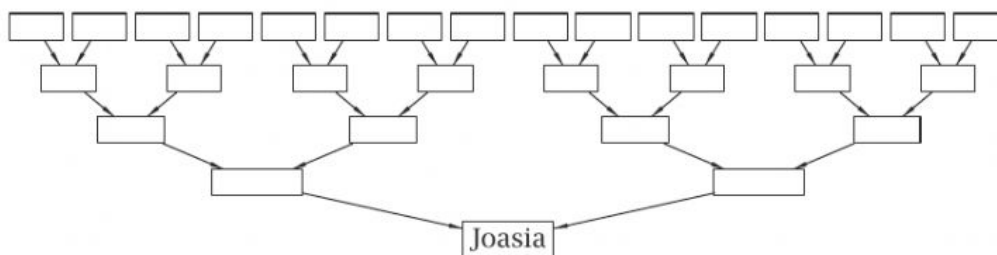
9. W dzieciństwie prababcia Stefania chciała wyjechać do Ameryki, ponieważ (0–1 pkt)

☐ A. marzyła o dalekiej podróży statkiem. ☐ C. chciała ujeżdżać dzikie konie.
☐ B. postanowiła wyjść za mąż za Amerykanina. ☐ D. nie chciała wyjść za mąż.

10. Na podstawie tekstu ustal, które zdania są prawdziwe, a które – fałszywe. Zaznacz odpowiednio P (prawda) lub F (fałsz). (0–2 pkt)

O prababce Joasi można powiedzieć, że była przeciętną kobietą.	P	F
Gdyby prababcia Stefania zrealizowała swoje dziecięce plany, nie miałby kto opowiedzieć tej historii.	P	F
Zainteresowanie zdjęciami prababci dowodzi, że Joasia chciałaby się przenieść w czasy jej młodości.	P	F
Różnice między Joasią a jej prababcią wynikają przede wszystkim z realiów epok, w których przyszło im żyć.	P	F

11. Zaznacz obok drzewa genealogicznego numer pokolenia, z którego pochodzi prababka Joasi. (0-1 pkt)

- ☐ 1
☐ 2
☐ 3
☐ 4
☐ 5

12. Mama pyta Joasię: *W kogo ty się wrodziłaś?*, by (0-1 pkt)

- ☐ A. podkreślić nietypowość córki. ☐ C. dowiedzieć się tego od córki.
☐ B. sprawdzić wiedzę córki. ☐ D. podkreślić swoją nietypowość.

13. Wyrażenie *lustro wody* oznacza (0-1 pkt)

- ☐ A. błyszczącą wodę, np. w jeziorze. ☐ C. lustro, które wyraźnie odbija obraz.
☐ B. gładką powierzchnię wody, np. jeziora. ☐ D. lustro, w którym się odbija woda.

14. Z ilu głosek składa się wyraz *wrodziłaś*? (0-1 pkt)

- ☐ A. 6 ☐ B. 7 ☐ C. 8 ☐ D. 9

15. Skreśl jeden z wyróżnionych wyrazów, tak aby zdanie zawierało prawdziwą informację. (0-1 pkt)

Upodobnienie, które zachodzi w wyrazie *wcześniej*, to **ubezdźwięcznienie/udźwięcznienie**.

16. Zaznacz słowo, w którym akcent w wymowie starannej pada na drugą sylabę od końca. (0-1 pkt)

- ☐ A. zobaczyłyby ☐ B. kilkuletnia ☐ C. sport ☐ D. Ameryka